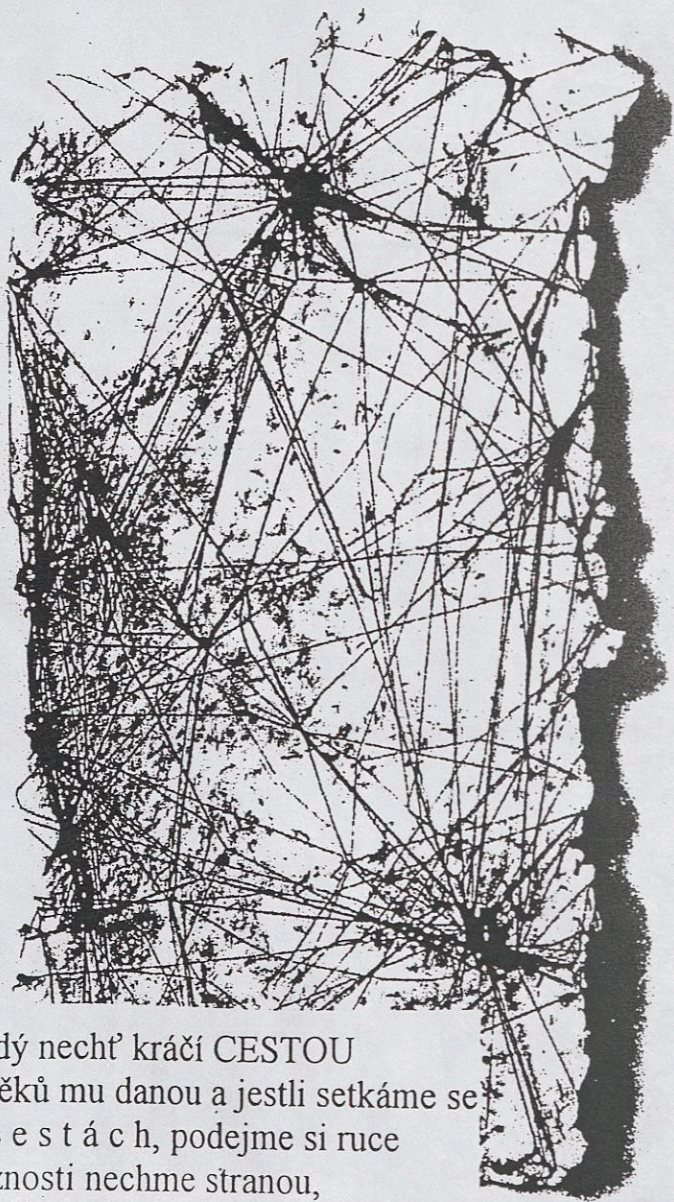

Časopis Brněnských Unitářů

6/99 - 21 - VI.

Poutník

Každý nechť kráčí CESTOU
od věků mu danou a jestli setkáme se
na c e s t á c h, podejme si ruce
a různosti nechme stranou,
vždyť jediný je C Í L
nám od kořenů dán.

Jarmila Plotěná

B I A H O P Ě Ť I E M Ě

všem našim členům a přátelům

Brněnské UNITARIE

kteří se narodili v listopadu. Přejeme jim klidný podzim
s mnoha duševními a duchovnímu zážitky:

4.11. Vlasta Preisová
Lydie Schmiedková

13.11. Václav Mahelka

15.11. Marie Hájková

16.11. David Perna

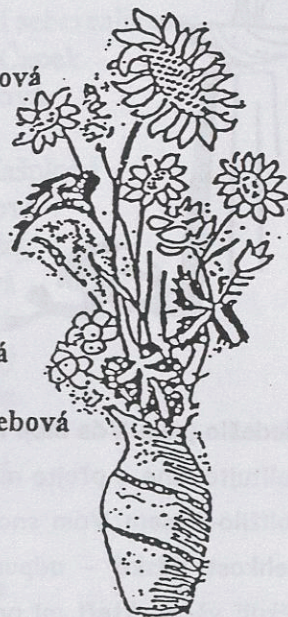
18.11. Ludmila Jarošová

22.11. Dagmar Nejezchlebová

24.11. Miroslav Brhel

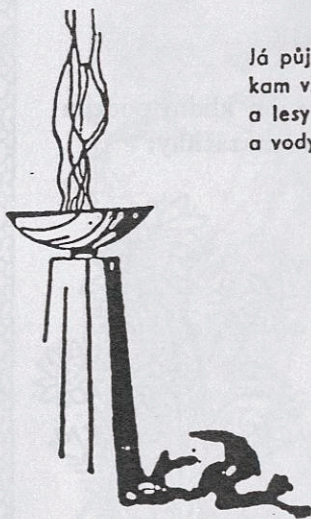
27.11. Vlasta Šlachtová

30.11. Milan Kučera. Senice na Hané

U J S T O P A D

je měsíc, kdy na jeho počátku vzpomínáme těch našich drahých, kteří již překročili práh tohoto hmotného života.
Nezapomínejme na ně!

Já půjdu tam,
kam všechna pokolení odešla,
a lesy budou dále v slunci snít
a vody dřímat v lesku bílých hvězd.

J. Zeyer

A byt i tělu končil den,
ať končí, smrt je pouhý sen.
Já přes ní vstoupím na hory
a spatřím nové obzory...

N. F. Čapek.

Předešla jsem Vás moji milí.

Nelitujte mne a přejte mi, že se vracím domů.

Ublížila-li jsem Vám snad z přílišné lásky, nevědomosti,
křehkosti lidské - odpusťte.

Děkuji všem, kteří mi pomohli jakýmkoliv způsobem naplniti
můj Osud.

Bude-li to v Zákoně, sejdeme se zas, neboť maličko a jiná žena
mě zrodí.

V tomto životě jsem byla

MILADA PILAVKOVÁ,
roz. Süssová

U J S T O P A D

je měsíc, kdy na jeho počátku vzpomínáme těch našich drahých, kteří již překročili práh tohoto hmotného života.
Nezapomínejme na ně!

P Z P O M Í N Á M E

na tyto členy naší obce, jakož i na zakladatele
naší náboženské společnosti, kteří nám ukázali
a připravili CESTU duchovní seberealizace:

br.Dr.Norbert Fabián Čapek

sestra Rev.Mája Čapková

br.Dr. Karel J. Hašpl

sestra Rev.Bohdana Hašplová

sestra Magda Doležalová

br. Mgr. Hubert Doležal

sestra Milada Pilavková

sestra Marie Gardavská

br.Ing. Josef Gardavský

br.Rev. Drahomil Špale

br. Tomáš Balcárek

sestra Libuše Keclíková

br.prof.Karel Slepíčka

br.Dr. Karel Sekot

br.prof.Julius Ventruba

br.Vladimír Mikula

br.Vítězslav Hulák

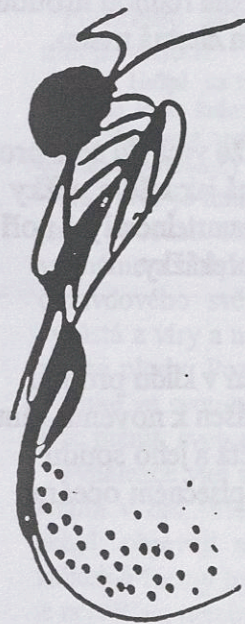
sestra Gabriela Schneiderová

br.Ing. Jiří Elger

br.Miroslav Sedláček

br.Karel Merganc

př.Karel Štajnochr

Bohumil Houser

O PADLÉM LÍSTEČKU

Jak padlý lísteček v Černém potoku
rovná šumící ticho v mysli vlnky,
zvolňuje pohyb času toku
líně se přelévá přes kaménky.

Poznal pomljející ve všech formách
jen lásku cítí jak sílu věčnou
teplem jej hřeje v hlubinných tmách
na cestu přivádí bezpečnou.

A na tom klidu pádím k Tobě
je to klid teplý, sametově něžný
sám jej tak nalézám samotěn v sobě
září mi jak oči moudré kněžny.

Ale i zde žíznivá touha proudu
žene jej dál až k oceánu;
opouští poslední rodnou hroudu
vodou očištěn chutná mamu.

Lísteček dopadlý na tiché vlnky
unášen žízní po čirejší vodě
běží po proudu krokem smky
nic neoponechává náhodě.

Zdá se však, že vychýlil se z proudu
tu ručka něžná jak křídla vážky
do proudu nesmrtelnosti jej noří
přenáší přes překážky.

Netečně zvolní pohyb plutí
bezpečně mocnou se řekou valí
sluníčko teplem lásky jej žutí
vodička čirá jej v náručí halí.

Takto ponořen v klidu proudu
láskou jen unášen k novému ránu
očištěn od světa a jeho soudu
rozpustil se v písečném oceánu.

Nasákl se již čirou vodou
ponořil plně do tiché řeky
tam, kde již neklid nekallí mysl
tam, kde již nezní útrpné skřeky.

Karel Hašpl:

Pohled ke druhému břehu života
(Úryvek z listopadové promluvy 1941)

Kolem svátků mrtvých jsou naše mysli obráceny ke druhému břehu života. Každý z nás má někoho milého na „svatém poli“...Jednou i my všichni bez výjimky budeme se muset vydat k onomu břehu. Je tudíž samozřejmé, že se ptáme, co je za obzorem našeho pozemského chápání, za hranicemi zdejšího života.

Je mnoho pochybovačů, kteří tvrdí, že není „druhého břehu“. Je jen tento život, a byl-li jednou ukončen, je všemu konec, a není naděje na nějaké pokračování. Svá tvrzení opírají o to, že se odtamtud ještě nikdo nevrátil...A radí, aby se nikdo nedíval v ony tajemné dálavy, ale aby se člověk hleděl soustředit na život zdejší a snažil se jej vychutnat, jak jen nejlépe může, protože jen zdejší život je jistota. Onen (život), praví se, může se zakládat jen na domněnkách a na víře. Již tím se nám otevírá řada otázek, na které si přejeme znát odpověď...

Především: jsou ony druhé břehy? Kde je jistota, že jsou, a kdo se k nim již dostal?

(Bratr Hašpl na tyto otázky navázal vyprávěním o Vasco da Gamovi, který objevil cestu do Indie kolem Afriky navzdory pochybnostem svých důstojníků a námořníků. Vasco de Gama neměl kompas a přece měl vodítko silnější než kompas. Měl víru a pevné přesvědčení.)

Náš svět je hmatatelnou skutečností..., kterou chápeme, a každý z nás jsme součástí této skutečnosti. Ale tento svět skutečností, pokud jej vnímáme a chápeme svými smysly, je jen polovinou a snad i menší částí opravdového světa fyzikálního a mentálního. Ona druhá část světa vyrůstá z víry a naděje. Vidíme vyrůstat strom, ale již od počátku věříme v jeho plody. Pozorujeme své vlastní děti a věříme v jejich budoucnost. Věříme ve svou schopnost učit se, pracovat, tvořit. Věříme, že je možno sebe měnit, svou osobnost zdokonalovat a brousit charakter.

Vynálezce vidí svůj vynález a věří v jeho funkci dřívě, než se myšlenka vtělila v čin. Viditelný svět v dnešní podobě nikdy před tím takovým nebyl: objevují se nové a nové formy. Jsem přesvědčen, že všechny viditelné formy bytí nejsou ničím jiným než zhmotnělou vírou. A B ů h je největší a nejobsáhlejší myšlenkou a vírou.

Otažte se pochybovače, aby vám jasně řekl, odkud přišel on sám do tohoto světa nebo odkud přišli ti, kteří ve třech, čtyřech letech svého

života prokazovali velkou vyspělost. Vzpomeňme na matematická, hudební, lingvistická a jiná genia, na „zázračné děti“.

Nedělní školu navštěvovala před lety žákyně, která si od malička dávala tajuplné jméno a skoro podrážděně odmítala, aby jí maminka jmenovala Slávkou. Ona není Slávkou, ona je Fejun, říkala. Jak s námi její matka sdělila, často mluvila ze spaní dlouhé věty, ale slova byla naprosto neznámá. Neprožil snad každý z nás chvíli v životě, kdy jsme cítili, že jsme doma jakoby na návštěvě, ale že patříme někam jinam?

Věřím, že jsme se již mnohokrát plavili po tajemném moři života a smrti, že jsme druhý břeh již častěji shlédli, že u něho lodička našeho života mnohokrát přistála, ale vždy přistávala v jiném přístavu, a že jsme si ani nepovšimli, že jde o jednu a tutéž pevninu. Všichni jsme tam byli patrně již mnohokrát a vracíme se opět a opět, neznámo zda sem, či snad jinam? To nevím, ale vím, že svět je nezměrný a že naše země není jediným přístavem, kam by museli všichni lidé mířit. Jsou i jiné přístavy a jsou i jiné formy života, a zdá se, že duše prožívá nejen život pozemský, ale i životy jiných sfér. Ale tělo je duši potřebné, jako je duše tělu nutná. Tělem si duše razí cestu vesmírem. Tělem, kterým se duše poskvrní, nemůže se dostávat kupředu. Na vyšší místa může dostupovat duše, která se tělem brousila jako drahokam, která se žitím pročišťovala, prohlubovala, zdokonalovala a svou vlastní božskou podstatu si ujasňovala a ji také projevovala.

Proto má hluboký smysl způsob života zde na zemi, a každý z nás si ponese ovoce svého života na druhý břeh. Mnohá duše bude muset projít novými zkouškami a očistným životem než bude schopna zastávat úkol vyšší. Mám víru, že si každá duše odkládajíc šat zemský a nastupujíc k novému životu, uvědomí velmi jasně nejen poslední život, ale všechny předcházející. A pevně věřím, že co mnohého nezabolelo zde, zabolí právě v onom přechodu. Kdo však prošel bolestmi zde a překážkami vystoupil k vyšším obzorům a dopracoval se k hlubšímu pochopení svého poslání, bude moci s uspokojením si uvědomit:

Dobře a pravdivě jsem žil, úkol svůj jsem splnil a mohu jít dál. Místo na onom břehu bude určováno naším pozemským životem.

Smyslem života jsou hodnoty mravní a duchovní. Kdo staví na pomíjejícím a vratkém, nepostaví nic. Kdo staví na hodnotách mravních a duchovních, může patřit k druhému břehu s klidem a s důvěrou.

Jarmila Plotěná:

HNUTÍ ČESKÝCH BRATŘÍ

Jan Kalenec

Ačkoli J.A.Komenský v „Historii o těžkých protivenstvích církve české“ a jiní autoři starší i novější se o Janu Kalencovi zmiňují, jak bylo řečeno v minulé kapitole, nevyšla dosud žádná monografie, která by se životem Jana Kalence zabývala speciálně. Ačkoli se v opise zachovala dvě díla tohoto duchovního(36), nebyla kromě krátkých úryvků zatím vydána.

Vedle historiků a regionálních badatelů o 16.století (kupodivu více z amerického nebo anglosaského unitářského prostředí (37)) a více polských vědců (38) než domácích(39)) se zasloužilo o doplnění bílého místa na mapě unitářských dějin. (K tomu přispěli i někteří duchovní náboženské společnosti unitářů v jednotlivých přednáškách.) Můžeme proto poskládat mozaiku příběhu života Jana Kalence - tohoto filozofa a na svou dobu bouřliváka.

LÉTA UČŇOVSKÁ A MISTROVSKÁ

Mládí Jana Kalence nás přivádí do Prahy začátku 16. století, v jejichž uličkách vřel život vážených měšťanů, většinou řemeslníků, šlechty, učenců, duchovních i chudiny. Za pestrým obrazem ruchu kamenného města, do jehož bran již víc než století nahlížela renesance, za denními starostmi vířily věroučné otázky.

V tomto hlavním městě, tehdy kacířských zemí, vedly náboženské disputace nejen teologové, ale i lidé praktického života, jedním z nichž byl Jan Kalenec.

Na základě dostupných pramenů o něm víme, že byl nevlastním synem, čili pastorkem, Fabiána, sladovníka malostranského. Roku 1516 byl již ženatý a v první polovině dvacátých let se stal dosti zámožným řemeslníkem. Při tehdejší

specializaci řemesel byl označován jako nožíř, výrobce noží a podobných předmětů.

Víme, že měl dům na Újezdě, dvě vinice a čeled', které podával v symbolickém dřevěném kalichu svátost přijímání. Jednoduchost tohoto symbolu připomínala požadavek chudé, neokázalé církve, jejímž hlavním posláním není efektivnost působení v tomto světě, ale opravdový duchovní pokrok. Svoje názory Kalenec promýšlel jistě už od mládí. Ve městě chrámů, v nichž se přijímalo „pod jednou“ i „pod obojí“, kde se střídali věhlasní kněží i potulní kazatelé, bylo čemu se naučit a co poznávat. Tam, kde se slovo boží hlásalo v kostelích a doznívalo na tržištích, měl možnost srovnávat co je vroucnost a co jen v životu nepřející askezi oděná pýcha.

Byl vychován v utrakvistickém prostředí svého pěstouna a navštěvoval kázání kněze Jana Podušky od Panny Marie před Týnem, kněze, který se mimo jiné zasloužil o to, že Luther změnil svůj názor na husitství. Kalenec znal také, snad ještě před rozkolem Jednoty, kazatele Cvidu.

Okolo roku 1520 hýbaly Prahou protichůdné náboženské proudy snad nejvýrazněji. Původní tradice husitství se překrývaly s vlivy cizí reformace. Společným jmenovatelem neklidných a proměnlivých poměrů v Praze i v jiných českých městech bylo střídavě se objevující světélko naděje na svobodu přesvědčení a utužování poměrů tuto naději mařící.

K tomuto období, totiž k roku 1524, se váže Kalencova vzpomínka v jeho zřejmě poslední práci „Psaní proti Augustovi“. Jde o dosud objevenou jedinou zmínku o sobě samém v Kalencově díle. Popisuje zde svoje vystoupení na sjezdu „podobojích“ v Karlově koleji 29. ledna 1524, tedy v době, kdy již téměř dva roky stál v čele „Malé stránky Jednoty bratrské“.

Sjezd jednal o požadavcích bratří, kteří předložili prostřednictvím pana Kunráda Krajíře spis, v němž obhajovali svoje učení. Dále bylo jednáno o tzv. člancích Caherových. Dvacet z nich bylo schváleno nejprve kněžími, později i stavy. Týkaly se: povolení manželství kněžím, uchovávání chlebů při večeři Páně, slova božího, kterým lid měl být veden k víře a lásce

(při čemž spisy sv. Otců i kázání Mistra Jana Husi, Rokycany a dalších, pokud se srovnávají se zákonem božím, se ke čtení připouštějí), dále tolerování odlišných zvyklostí s důrazem, že kněží nemají jeden proti druhému kázati. Další články jednají o svátostech atd. Dětem po křtu, přejí-li si to rodiče, může být podáno „pod obojí způsobou“, mše je chápána jako Večeře Páně, v bohoslužbách se vynechávají obřady odporující Písmu, ostatní zůstávají. Také kostelní roucha jsou ponechána, ale mají být méně zdobená.

I Jan Kalenec předložil na tomto sněmu stavům svůj spis o křtu nemluvičat, ale nedostalo se mu odpovědi. (40) K průběhu sněmu se staví velmi kriticky, vzpomíná, že jednající páni a kněží se nechovali jako duchovní lidé, kteří mají rozhodovat o důležitých otázkách, místo modlitby se o přestávkách bavili a celkově působili dojmem světských lidí.

Po tomto sjezdu začala česká církev nabývat rázu více novoutrakvistického, vývoj by možná pokračoval v tomto duchu, kdyby král pod vlivem svých rádců usnesení sjezdu nezamítl.

Pražané však byli ve své většině značně konzervativní, vychování k takové zbožnosti, která kladla důraz na obřady a okázalost. Přestože radikálnější kněží se stavěli proti okázalé nádheře, postupně nabyla převahy strana staroutrakvistická s Janem Peškem z Knína a Vratu v čele. V tomto duchu byla obnovena městská rada v březnu 1524. V květnu téhož roku sepsal Jan Pašek „Decretum“, které znamenalo postup proti novoutrakvistům a všem radikálním duchovním společnostem. Tyto tendence byly posíleny navázáním kontaktů Jana Paška s panem Lvem z Rožmitálu. Vše se dělo k radosti hradních kněží i samotného krále.

Nadto pověřil papež Kliment VII legáta kardinála Vavřince Campeggia, poslaného do Německa za účelem boje proti Luteránům a jiným „kacířům“, aby usiloval o uvedení podobojích do katolické církve. Jednání s Čechy bylo zahájeno 13. července 1526 na sněmu za přítomnosti olomouckého biskupa Thurza. Královští poslové a biskup prosazovali, aby „lidem bludným a luterským překáženo bylo a aby jich netrpěli.“

Autor tolerantních článků z ledna 1524 administrátor Cahera poznal, že úspěch je nyní na straně Paškově a spojil se proti svému dřívějšímu přesvědčení se zastánci návratu do katolické církve. Mnohé události v dějinách by se možná odehrály jinak, kdyby neexistovala všeobecná tendence v lidské povaze přidávat se k té straně, která je za daných podmínek úspěšnější. České prostředí, které dalo světu dosti samostatných bouřliváků a proti bezprávi bojujících filozofů statečných až k sebezničení, vždy mělo a dodnes také má hojnost těch, kteří pro vlastní prospěch jsou ochotni reagovat na jakýkoli „požadavek doby“.

Jistě nelze s konečnou platností považovat za úspěch lidského společenství, jestliže se toto začne názorově drobit, zejména je-li tímto společenstvím taková dějinná síla, jakou byla katolická církev. Při schopnosti abstraktního uvažování většiny současných lidí by další diferenciaci uvnitř církvi byla pouze formální či organizační záležitost, z filozofického hlediska tudíž zbytečná. V Kalencově době však znamenala očištnou snahu a výraz touhy po opravdovém duchovním životě. To však ani zdaleka neznamená, že by boj o pochopení podstaty náboženství byl v současnosti ukončen, ale výrazněji než v dřívějších obdobích si uvědomujeme, že nemůže být řešen teologickou disputací ani sněmovní demokracií na půdě kterékoli církve, neboť je bojem v nitru každého člověka. (42)

Sněm roku 1524 se rozešel bez rozhodnutí. Král však pod vlivem rádce Ladislava Salkana nařídil 22. července Pražanům, aby pikarti a luteráni nebyli v městech pražských trpěni. To bylo Janu Paškovi podnětem k nastoupení cesty násilného zničení svých odpůrců, novoutravkistů, Bratří a všech radikálně smýšlejících duchovních lidí. Sám Pašek pak převzal úřad purkmistra. (43)

Král a zemský hejtman oznámil 9. srpna, že prý padesáti svědků může potvrdit, že radikální strana chystala ozbrojený odpor.

Milada Škárová:

EKOGRAMOTNOST - člověk mezi lidmi a s přírodou

Autorem slova Ekogramotnost je Frijof Capra, atomový fyzik a znalec východních nábožensko-filosofických nauk. Oba světy, fyzikální (materiálně vědecký) a duchovní (nábožensko mystický) se mu teprve po čase propojily, čímž uzřel a prožil JEDNOTU, tak i neustálou PROMĚNU vesmíru a také nezrušitelnost proměňujících se vzájemných VZTAHŮ všeho se vším: v atomovém jádru, v člověku, v přírodě, v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti.

Vzájemné vztahy a propojenost - o tom je EKOLOGIE, nauka o domově (oikos). LOGOS, druhá část slova ekologie, se ve významu, „nauka“ používá teprve pár století. Zkusíme-li si však ke slovu OIKOS přidat slovo LOGOS v původním významu (božský, vesmírný) ZÁKON nebo (božské, vesmírné SLOVO, objeví se nám EKOLOGIE jako (božský, vesmírný) ZÁKON DOMOVA.

Slovo EKOLOGIE vzniklo někdy před 150 lety a dodnes je převážně používáno ve významu pouze materiálním jako nauka či věda o vzájemných vztazích mezi jednotlivými složkami životního prostředí. Frijof Capra, který poznal skutečnou jednotu světa a propojenost na jeho duchovní úrovni, se pak začal zabývat metodami, jak toto poznání prakticky šířit mezi lidmi a přispět tak k záchraně života na zemi. Jeho slovo EKOGRAMOTNOST tedy znamená základní znalost o našem domově - nejen o domě, ale také o obci, městě, přírodě, zemi, vesmíru - a souvisí s tím i převzetí osobní odpovědnosti každé lidské bytosti za spolehlivé fungování tohoto SPOLEČNÉHO DOMOVA ve prospěch všech zde žijících bytostí. Abychom pochopili, že opravdu všichni máme jediný SPOLEČNÝ DOMOV, musíme se naučit EKOČÍST (vnímat a prožívat vzájemné vztahy)... pak totiž poznáme, že jedinou cestou k „trvale udržitelnému životu“ na zemi je SPOLUPRÁCE, člověka s člověkem, lidí s lidmi, lidí s přírodou, se všemi živými bytostmi i s t.zv. neživou přírodou.

SPOLUPRÁCE existuje i ve volné přírodě, ve všech přírodních ekosystémech - i tam je bezpodmínečně nutnou podmínkou vývoje. Neprobíhá tam jen „nelítostný boj o život“, jak nás stále poučují ultradarwinisté, ale naopak SPOLUPRÁCE. Je jediný možný způsob existence, je dán, „naprogramován“ a působením duchovního světa udržován pomocí instinktů a skupinových duší všech skupin živých bytostí. Člověku je ovšem „dána“ další vývojově vyšší možnost existence: SVOBODNOU v ů l í má toto všechno poznat (nikoli slepě věřit a nechat se pasivně vést jakoby skupinovou duší v podobě neomylného učitele či gurua), rozumem i srdcem přijmout a pak VĚDOMĚ a SVOBODNĚ začít myslet, mluvit i konat v souladu s (božským, vesmírným) ZÁKONEM, to je náš lidský úkol současné doby.

Co je tedy EKO(LOGICKÁ)GRAMOTNOST?

Je to základní znalost (gramotnost) ZÁKONA, kterým je od věčnosti do věčnosti propojen náš společný jednotný DOMOV (OIKOS) a z této zkušenosti plynoucí nutnost, či spíš vnitřní svobodná potřeba láskyplné bratrské péče o tento DOMOV v každém okamžiku.

O nutnosti systémových změn ve školství mluvil F.Capra na konferenci FORUM 2000 6.9.1997 v Praze. Ve svých návrzích vychází ze skutečnosti, že podstatou EVOLUCE (přírody i člověka) není „boj o přežití a vítězství silnějšího, ale KOOPERATIVNÍ TANEC, jehož hnací silou je TVOŘIVOST a NEUSTÁLÁ INOVACE“. Těmto všeobecně (globálně) platným zákonitostem je podle F.Capry „nutné přizpůsobit veškeré příští technologie, ekonomické systémy, sociální instituce i systém vzdělávání. Pokud by se tak nestalo, nebude žádná budoucnost lidstva.

Nejdůležitější systémové změny ve školství se týkají samého procesu učení a funkce učitele. V procesu učení je důležitá „aktivní konstrukce vědění“ (každá nová informace musí být napojena na dosavadní zkušenosti a znalosti), učení musí probíhat pomocí zážitků a formou podílení se na reálných projektech. Takové ekologicky orientované projekty předpokládají, že škola se stane skutečnou KOMUNITOU, ve které učitelé, studenti, administrativní pracovníci i

rodiče jsou vzájemně propojeni do sítě vztahů. V takové učící se komunitě se pak nevyučuje shora dolů, ale existuje zde cyklická VÝMĚNA INFORMACÍ. Učitel musí umět podporovat TVOŘIVOST, nebát se dočasné nestability systému - ta je totiž nutná pro vznikání nových struktur a forem, tedy pro spontánní obnovování ŘÁDU. Tak to funguje v přírodních ekosystémech, jejichž jsme my, lidské bytosti (i se svou svobodnou vůlí) neoddělitelnou součástí.

Současná ekonomická GLOBALIZACE našeho pozemského způsobu života je šílenou náhražkou skutečné duchovní propojenosti, kterou se „tvůrci“ současné ekonomické globalizace snaží všemi způsoby nevidět, potlačit, zničit.

Specielní absurditou našeho materialisticky zglobalizovaného života je INTERNET, o němž tvůrci i uživatelé jsou převážně přesvědčeni, že jde o něco nového, co existuje jejich přičiněním jen na materiálně-technické úrovni. Oni netuší nic o existenci ÚZKÉ BRÁNY vedoucí do skutečného světa informací, fungujícího na věčné energetické úrovni, která nepotřebuje žádné hmotné zdroje a přístroje. V ní je dokonalým nástrojem lidská bytost, ta věčná duchovní bytost oblečená do určitého fyzického těla.

Je možné a pravděpodobné, že někteří mladí lidé, karmicky připraveni, dosáhnou určitého druhu „osvícení“ tím, že pomocí práce s internetem pochopí analogii mezi světem hmotných počítačů zapojených do sítě internetu a skutečnou přirozenou propojeností světa s úrovní duchovní.

Snad takových lidí opravdu přibývá - a doufejme a přičiňujme se o to, aby přibývalo i takových ekologů budoucnosti, kterými bychom se postupně měli stát všichni a kteří si jsou vědomí vzájemných ekologických vztahů mezi lidmi i přírodou i na jiných úrovních: na úrovních nehmotných, duchovních. A buďme si vědomí toho, že každý z nás každým svým činem i slovem i myšlenkou prožívá svou

OSOBNÍ GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOST.

(Z proslovu sestry Dr.Milady Škárové z 25.2.1999 - redakčně zkráceno.)

VSTRČÍ PODZIMU A ZIMĚ

Umění žít je umět vychutnat podzim i zimu tak, že nic nezadají jaru. A co je zvlášť důležité: uvědomit si, že jaro života u dítěte a mládeže může lidskou vinou a nevědomostí být buď zkráceno a učiněno mučednictvím, anebo může to krásné dětství být vychutnáno do krajnosti a v různých variacích prožíváno i těmi, kteří mají děti a vnoučata. A tak to jde dál: někdo se stává zakyslým a vyžilým starcem sotva dosáhl padesátky a jiný ještě v sedmdesáti je tělesně i duševně svěží, myšlenkově pokrokový a žije sterými vztahy ke všemu, co se kolem ve světě děje, a koná mnoho krásného a hodnotného.

Člověk nestárne počínaje kůží a kostmi, ale počínaje m y š l e n í m. sugescemi jakým věří a jaké si dává.

A konečně co je čas?

Člověk může žít léta a léta a nic nezažije, nic hluboce neprocítí, nikdy se sám se sebou a s tím životem za všemi životy nepotká - a člověk může v několika vteřinách prožít hluboký, jedinečný klid, jako vánek z hor věčnosti, nebo může prožít extazi duševního vzletu do sfér před tím nepoznaných a mít z toho posilu na mnoho let.

Celý neklid dnešního světa, jeho zoufalství, jeho prázdnota a rozervanost má v tom původ, že nejvnitřnější touhy člověka, že žízně a hlad jeho duše zůstávají neukojeny.

Teprve až pozná svoji přináležitost k vesmírnému řádu a své ohromné možnosti rozvíjet se a prožívat život v nespočetných tvarech - potom teprve jakoby spadla pouta z člověka, jakoby si protřel oči, jakoby se znovu narodil! Potom ho začne zajímat poznání

jak žít život tím velkým slohem občana v ě č n o s t i !

Z přednášky Dr.N.F.Čapka: „Myšlenky o životě - Věčnost a čas“ vybral Miloš Mikota.

Miloš Mikota:

Z HISTORIE UNITÁŘSTVÍ JAK JSME ZAČÍNALI

(Dle různých zpráv a časopisu CC)

Měli jsme tehdy (v roce 1938) hosty i z Holandska a z Anglie: Mr.De Vries, Miss Lee, a Rev.MacLachlan, který byl později mým profesorem v Oxfordu. Mládež uspořádala několik zábavných večírků a pro děti Nedělní školy Mikulášský večer. Tuto činnost zahajoval předseda br.Jiří Feldstein, po něm pak br.M.Mikota, pokladníkem MČU byl br. M. Starosta, atd.

Výroční zpráva za rok 1938 se pochopitelně také zmiňuje o Brnu, kde se „rozvinul duchovní život unitářský v té míře, že v Brně mohla být utvořena trvalá organizace místního představenstva již úředně schváleného. Došlo k malé změně a předsedkyní se stala sestra Magda Doležalová a přibyla ses.Marie Ventrubová, která dodnes pilně sleduje činnost obce unitářů v Brně.

V roce 1939 byly asi počátkem druhé poloviny roku vydány zarámované, jako velký znak nad kazatelským pultíkem, unitářské znaky, které byly později vyšité a umístěny na talárech duchovních a na velkém znaku NSČU.

Bratr Jaroslav Přesecký napsal v tom roce: „Nerozdělujme lidi na mladé a staré, nýbrž na schopné a neschopné. Výběr lidí se musí dít podle skutečných hodnot po stránce odborné i mravní.“ Tehdy bylo bratru Dr. Norbertu F. Čapkovi 69 let a v dalším roce 1940 jsme všichni společně, mladí i staří, oslavovali jeho sedmdesátku. Br.Čapek tehdy prohlásil, že „unitářství není (jako na př.latinský jazyk) útvar mrtvým, ukončeným, neměnným. Unitářství (zdůraznil) je náboženstvím vývojovým, jako je vývoji podrobena věda, umění i člověk sám.“

Tehdy také bylo rozhodnuto, že časopis Cesty a cíle bude uveřejňovat na pokračování knížku anglického unitáře Alfreda Halla „CO VĚŘÍ UNITÁŘI“. Zařadíme i podstatnou část zmíněného cyklu Alfreda Halla. Ne jako dogma, ale jako podněty k přemýšlení a domýšlení.

Dne 3.června 1940 se konalo zvláštní shromáždění k sedmdesátinám bratra Dr.Čapka. Přistupovali k němu gratulanti a jejich proslovy byly uveřejněny v 6.čísle časopisu Cesty a cíle v tomto pořadí: Marie Calma: Učitel radosti ze života, Ing.Karel Fasse: Vzpomínka, Ing.Emanuel Jiráček:(tehdejší předseda): Žeň bohatého života, Karel Hašpl: V duchu svých předků, Dr.Jaroslav Šíma: Život práce a bojů, Rudolf Hejl: Jak jsem se seznámil s Dr.N.F.Čapkem, JUDr.F.Vinckr (pozdější předseda): Český unitářský pionýr, Václav Rubeš: Ukazatel nového života, Růžena Kubíčková: Aliance unitářských žen Dr.N.F.Čapkovi, Miloš Mikota: Mládež českých unitářů ke dni 3.6.1940, Jaroslav Stahl: Životní jubileum Dr.N.F.Čapka a následoval rozhovor br.Stahla s br.Dr.Čapkem o jeho práci duchovní, literární a poradenské i o tom, jak se stal unitářem. Odpověď NFČ:

„Mezi organizované unitáře mne uvedl profesor Masaryk na světovém kongresu unitářů v Berlíně roku 1910, jehož se zúčastnila také paní Masaryková.“

V roce 1940 složil br.Dr.Čapek píseň podle F.H.Hosmera na melodii Johna B.Dykese z roku 1875 a byla uveřejněna v citovaném čísle CaC s věnováním bratru Karlu Hašploví.

Kirk Loadman-Copeland:

(unitářský duchovní v South Hills, Pittsburgh, Pennsylvania, USA)

UPLATŇOVÁNÍ TOLERANCE

Tolerance je již dlouho základním principem unitářství. Počátky sahají k našim kořenům v Sedmíhradsku, do doby, kdy v roce 1568 mladý panovník Jan Zikmund vydal edikt o náboženské toleranci. V různorodé pluralistické společnosti je tolerance nutná, aby lidem bylo umožněno sledovat vlastní vizi správného žití.

Nejpozitivnějším smyslem tolerance je usilovat o seriózní pochopení v co druzí lidé věří. To je daleko víc než tolerování něčeho, s čím nesouhlasíme. Nicméně, aby naše tolerance byla odpovědí zásadní, je nutné, aby měla určité hranice.

Kritika liberálního náboženství ze strany náboženské pravice je taková, že tu neexistují žádné hranice. Přesněji řečeno, oni s námi nesouhlasí o tom, kde my stavíme hranice tolerance.

Bývalý prezident UUA Dr. William Schulz poznamenal:

Největším nebezpečím pro liberalismus, at' už je sociální, politický nebo náboženský, není v tom, že by byl příliš úzce zaměřen a připouštěl příliš málo v mezích přijatelnosti, ale v tom, že se vyhýbá všem standardům a připouští příliš mnoho.

Chceme-li mít správnou toleranci, musíme mít jisté ohraničení, které definuje to, co nemůžeme tolerovat.

Duchovní UUA Paul Sawyer napsal: *Je tu určitá hranice, kterou bych naznačil pozorně a rezervovaně. Na*

straně akceptovatelné je mnoho, co pokládám za špatné a mnoho, čemu nerozumím... ale někde je přece jen dělicí čára a za ní jsou systémy násilí, systémy nenávisti, systémy smrti.

Německý básník Heinrich Heine stál se svým přítelem před katedrálou v Amiens ve Francii. Tu se jej přítel zeptal:

„Proč lidé již nestaví takové majestátní katedrály?“

Heinrich Heine odpověděl:

„V oné době měli lidé přesvědčení. My lidé moderní doby máme názory a k postavení takové gotické katedrály je třeba mnohem víc než názory.“

Také k vybudování společnosti charakterizované spravedlností, rovností a soucitem je zapotřebí víc než mít jen názory. Vyžaduje to odvahu našeho přesvědčení. Musíme vědět, kde stojíme a proč. Vyžaduje to vědět co nemůžeme a nechceme tolerovat. Ale také to předpokládá, co Ježíš hlásal a co radil, abychom milovali své nepřátele, i když bojujeme proti takové víře a proti takovým činům, které zasluhují pokárání. Je však důležité postupovat s láskou. To nám připomene vnitřní hodnotu a důstojnost těch, proti kterým vystupujeme. Je příliš snadné zlehčovat a tupit své odpůrce, a během toho procesu (narůstání nepřátelství) ztratit i vlastní lidskost. Musíme činit obojí: uplatňovat toleranci a zároveň zavrhnout to, co nelze tolerovat.

Z časopisu QUEST vydávaného v Bostonu pro členy širšího společenství náboženských liberálů (Church of the Larger Fellowship. A Monthly for Religious Liberals. LV No.10, 1998.)

(Volně přeložil M.Mikota).

ČÍM JE NÁM ADVENT?

Krátké zamyšlení.

Adventní doba je jistě nejpříhodnější dobou k zamyšlení se nad sebou samým. Zda jsme i v tomto roce učinili vše v duchu té „CESTY“, kterou vyznáváme a která nás má vést k vyššímu duchovnímu uvědomění. Nebo jsme i na této cestě chybovali a jakých chyb jsme se dopustili. Doba adventní nám dává příležitost, abychom je napravili. A to s upřímnou lítostí a pokorou. Jenom tak budeme schopni poznat, pochopit a přijmout ono božské Já, které někteří nazývají Nadjá (Dr.Brunton), jiní vesmírným Kristem (T.de Chardin).

Doba adventní nás připravuje na dobu vánoční, která symbolizuje zrození Krista-Božské Lásky v nás. Mistr Eckhart již před reformací poukazoval na to, že Kristus se rodí v nitru člověka, v jeho duši, když je tato na toto „zrození“ připravena, když je očištěna.

Od nastoupení té naší duchovní cesty nás nemůže nic odradit, ani ta skutečnost, že naše příprava není vždy dostačující, že ji zvládáme pouze částečně. Neboť „dosud poznáváme jen částečně“, jak praví ap.Pavel ke Kor. I,13,12.

K přemáhání těch našich nedostatků pomáhá láska, kterou zdůrazňoval nejen Mistr Nazaretský, ale i evangelisté. A náš zakladatel br.Dr.N.F.Čapek o lásce řekl:

„Věřím, že Bůh je láska, že je možno jej milovat a Jeho láskou svou lásku rozněcovat. Budeme-li Boha upřímně hledat, budeme Jej také nacházet, a to všude tam, kde se projeví velká láska a něha, šlechtnost a obětavost.“ (Antologie, s. 33)

To vše jaksi v současné době mezi lidmi chybí. A důsledek je devastace označená třemi E: devastace v Ekonomice, v Ekologii a v ETICE. Skutečná etika od dob Mojžišových (ale i sumérských) je obsažena v náboženství. Vždyť i Pavel v listu k Timoteovi (1m15) napsal: „Cílem našeho vyučování je láska, která plyne z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné nepokrytécké víry.“

Připomínejme si to v době adventní.

M.M.

OHLASY ČTENÁŘŮ (CO JE PRO MNE UNITÁŘSTVÍ?)

UNITÁŘSTVÍ jest pro mne nadějí, láskou, silou a vírou, že všichni lidé jsou stvoření Kosmickou Láskou, tím nejzazším Tajemstvím.

Po čem všichni, bratři, sestry a děti této malé planety Země, touží? Všichni lidé touží po jediném, ať jsou si toho vědomi nebo ne. Touží mít někoho rádi a chtějí být milováni. Opravdu nad lásku člověka k člověku a člověka k veškerému stvoření není. Není nic, co by mne více uspokojilo a vedlo v mém životě, jako kredo unitářství.

A toto kredo zdůrazňuje snášenlivost, pokoru a víru, že my všichni, navzdory rozdílných názorů, máme k sobě kladný vztah. Máme se rádi a proto si máme odpouštět, učit se, jak krásně to vyjadřuje na př. spisovatel Ralph Waldo Emerson v malé knižcece „V SOUZVUKU S NEKONEČNEM“.

Než něco uděláš, promluviš a řekneš nahlas, přemýšlej, zda to povede k lásce. Neboť v tom spočívá ono tajemství jak přijímat a rozdávat lásku.

Tak jako všichni velcí myslitelé a učitelé lidstva - Ježíš, Buddha, Mohamed, Mojžíš, Konfucius, Zarathustra, Komenský a další - učili lidi být lidmi, tak i unitáři učí nás všechny navzájem si pomáhat a ne se odsuzovat, krtizovat, nenávidět. Učí nás, že vést válku je nelidké. Unitáři nikdy nevedli války, ani ve jménu Boha či ve jménu t.zv.spravedlnosti. Nenašel jsem opravdu do svých 54 let žádné jiné hnutí a ani církev, která by byla tak snášenlivá, tak láskyplná k člověku, tak ušlechtilá ve svých cílech a snaženích.

Kéž by se brzy pro všechny lidi, kteří dnes ještě trpí, stalo unitářství symbolem nové doby, kdy se stane každý člověk bez rozdílu víry, poznání a přesvědčení, bez rozdílu národnosti, rasy a pleti, jeden druhému bratrem a sestrou. Dovolte mi, vážení čtenáři, abych citoval jednoho myslitele, který napsal: „*Když už jsme se naučili létat v povětrí jako ptáci a potápět se v moři jako ryby, je na čase, abychom se naučili žít jako lidé.*“

Již ve svých 19 letech jsem si zapsal v prostém neumělém verši, že „*Dobře vím, že nic nevlastním.*“

A o vztazích jsem napsal: „*Cokoli milovati budeš, miluj celým srdcem svým, jen tak o Lásce napíšeš nejkrásnější rým.*“

Kéž láska, pravda a moudrost jsou a budou každému z nás tím nejlepším vyjádřením sebe sama. Bylo řečeno: milovati budeš Pána Boha svého nade všecko, ale láska k Bohu bez lásky k člověku, je pouhou chimérou. a proto končím pro dnešek s přáním:

„*Mír oslav v srdci svém, na bolest zapomeň.*“

Miroslav Nejezchleba

OBSAH POUŽÍTKA číslo 6/99-21-VJ.

BLAHOPŘÁNÍ členům a přátelům unitářské obce v Brně narozeným v měsíci listopadu.....	1
NEZAPOMÍNEJME NA NĚ! (z archivu sestry Milady Pilavkové, která byla jednou z nejagilnějších členek místního představenstva při budování brněnské obce).....	2
NEZAPOMÍNÁME na budovatele unitářské náboženské společnosti jakož i obce v Brně.....	3
Bohumil Houser: O PADLÉM LÍSTEČKU (báseň).....	4
Karel Hašpl: Pohled ke druhému břehu života.....	5
Jarmila Plotěná: HNUTÍ ČESKÝCH BRATŘÍ Jan Kalenec.....	7
Milada Škárová: EKOGRAMOTNOST - Člověk mezi lidmi.....	11
Dr.N.F.Čapek Vstříc podzimu a zimě.....	14
M.Mikota: Z historie unitářství - Jak jsme začínali.....	15
Kirk Loadman-Copeland: Uplatňování tolerance.....	17
M.Mikota: Čím je nám ADVENT?.....	19
OHLASY ČTENÁŘŮ: (M.Nejezchleba: Co je pro mne unitářství?).....	20

PROGRAM Brněnské obce unitářů
je na poslední straně přebalu.

Toto číslo vyšlo koncem října 1999
ve spolupráci s bratrem Jindřichem Lorenzem.

Omlouváme se čtenářům, že některé překlepy nebylo
možno opravit, neb text již nebyl v počítači.

OBEC UNITÁŘŮ V BRNĚ

PROGRAM NA MĚSÍC LISTOPAD

(začátek je v 17,00, vstup do sálu v 16,45 hodin -
konec v 18,45 hodin)

**5.11. Dr.M.Škárová: JAK LÉČIT DLE
MARKO POGAČNIKA**

12.11. Dr.B.Houser: JEŽÍŠ A BUDDHA

**19.11. Rev.J.Plotěná: ŽIL JEŽÍŠ TAKÉ
V INDII?**

**26.11. Prof. M. Šubartová: UTAJENÉ DĚJINY
EVROPY**

CESTY DUCHOVNÍ SEBEREALIZACE
DISKUSNÍ SEMINÁŘ sestry Rev. J. Plotěné se koná
v SPŠ, Kudelova 8 ve středu 10.11. a 17.11.
vždy v 17 hodin - (vstup do třídy v přezutí).

PŘEDPLAŤTE sobě nebo svým přátelům časopis
brněnských unitářů **POUTNÍK na rok 2000**. Platí sleva
na roční předplatné poštou Kč 180,--, (pokud nebude
zdraženo poštovně), při odběru na shromáždění Kč 150,-.